

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la respingerea recursului declarat de către Boris Sîrcu, reprezentat de avocatul Lilian Osoian,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Compania de Asigurări „General Asigurări” Societăți pe Acțiuni împotriva lui Boris Sîrcu cu privire la încasarea în ordine de regres a despăgubirii de asigurare și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 08 iulie 2024 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 2r-367/24
NR. PIGD 2-22157362-01-2r-30082024)*

Restituirea cererii de apel, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termenul procedural omis de declarare a apelului.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, jud. I. Pulbere,
Curtea de Apel Chișinău, jud. R. Pulbere, A. Cașcaval, D. Dulghieru,

30 octombrie 2024

Examinând în lipsa părților recursul depus de Boris Sîrcu, reprezentat de avocatul Lilian Osoian,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Mariana Ursachi,

Oxana Parfeni, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 27 octombrie 2023, Compania de Asigurări „General Asigurări” Societăți pe Acțiuni (în continuare CA „General Asigurări” SA), reprezentată de avocatul Veaceslav Botnari, a depus cerere de chemare în judecată cu valoare redusă împotriva lui Boris Sîrcu cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare în ordine de regres și compensarea cheltuielilor de judecată.

2. Prin hotărârea din 22 aprilie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis acțiunea și s-a încasat din contul lui Boris Sîrcu în beneficiul CA „General Asigurări” SA despăgubirea de asigurare în sumă de 14 286 MDL, dobânda de întârziere în sumă de 2 806,20 MDL, suma de 513 MDL cu titlu de compensare a taxei de stat și suma de 3 500 MDL cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică.

3. La 17 iunie 2024, Boris a Sîrcu, reprezentat de avocatul Lilian Osoian, a depus prin intermediul poștei electronice cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 22 aprilie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d. 45, 46-47).

4. Prin încheierea 08 iulie 2024 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel declarată de avocatul Lilian Osoian în interesele lui Boris Sîrcu împotriva hotărârii din 22 aprilie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca depusă în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen și s-a remis în adresa apelantului cererea de apel cu toate documentele anexate (f.d. 59-61).

5. La 12 august 2024, Boris Sîrcu, reprezentat de avocatul Lilian Osoian, a depus prin intermediul poștei electronice cerere de recurs împotriva încheierii din 08 iulie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând repunerea în termenul procedural omis de declarare a apelului și de declarare a recursului, casarea încheierii recurate și dispunerea examinării cererii de apel (f.d. 64, 65-66).

6. În susținerea recursului a invocat că, pentru Boris Sîrcu termenul de declarare a apelului a început să curgă de la data comunicării hotărârii primei instanțe, or, la caz, litigiul a fost examinat în lipsa părților, în procedura examinării cererilor cu valoare redusă, fără citarea părților. Având în vedere că hotărârea primei instanțe a fost comunicată lui Boris Sîrcu la 28 mai 2024, adică după 36 zile de la pronunțare, acesta s-a conformat prevederilor legale și a declarat apel la 17 iunie 2024, adică în

19 zile de la data când a cunoscut despre hotărâre, iar acest fapt denotă că a respectat termenul de 30 de zile de atac.

7. Avocatul Lilian Osoian a menționat că instanța de apel nu s-a expus în privința faptului că Boris Sîrcu a aflat despre hotărârea primei instanțe la 28 mai 2024.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

8. Art. 425 din Codul de procedură civilă prevede următoarele:

„Termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.”

9. Art. 427 alin. (1) lit.a) din Codul de procedură civilă relevă că:

„Instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea”

10. Art. 10 alin. (1) din Codul de procedură civilă reglementează că:

„Sanțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.”

11. Art. 110 din Codul de procedură civilă definește:

„Termenul de procedură ca fiind este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

12. Art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă prescrie că,

„Actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.”

13. Art. 113 din Codul de procedură civilă prevede că:

„Dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.”

14. Art. 276³ alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă relevă că:

„Procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă.

Judecătorul poate dispune citarea participanților la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părți de a examina cererea în ședință publică. Judecătorul poate să respingă o astfel de solicitare în cazul în care consideră că, ținând cont de împrejurările cauzei, nu sînt necesare dezbateri publice. Respingerea se dispune printr-o încheiere motivată care poate fi atacată odată cu fondul.”

15. Art. 276⁴ alin. (3) din Codul de procedură civilă statuează că:

„Hotărârea judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanței judecătorești și se comunică participanților la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor.”

16. Art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă statuează că:

„Termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.”

17. Art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă relevă că:

„Instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

18. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, potrivit scrisorii de expediere a actului judecătoresc de dispoziție cu nr. 4978, copia încheierii motivate din 08 iulie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost expedită spre comunicare recurentului la 29 iulie 2024 (f.d. 62), însă, din materialele cauzei nu poate fi stabilit momentul când încheierea instanței de apel a fost comunicată efectiv recurentului și/sau reprezentantului acestuia. Astfel, se consideră că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece cererea de recurs a fost depusă electronic la 12 august 2024 (f.d. 64).

19. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție nu poate accepta ipoteza recurentului, precum că începutul termenului de apel curge din momentul comunicării efective a dispozitivului hotărârii primei instanței, iar în asemenea circumstanțe a respectat termenul de atac, deoarece copia dispozitivului hotărârii l-a recepționat la 28 mai 2024, iar cererea de apel a fost depusă la 17 iunie 2024, adică în a 19-a zi.

20. Or, art. 362 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă prevede cert că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dar nu nicidecum nu din data comunicării acestuia. Iar, în sensul coroborat al art. 362 alin. (1) și art. 111 din Codul de procedură civilă, termenul de exercitare a căii de atac în ordine de apel începe să curgă din ziua imediat următoare datei calendaristice emiterii și pronunțării hotărârii judecătorești și nicidecum nu depinde de momentul comunicării actului judecătoresc de dispoziție.

21. La acest capitol, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că prezenta cauză a fost primită spre examinare în procedura cererilor cu valoare redusă, reglementată potrivit capitolului XXI¹ din Codul de procedură civilă, iar judecătorul nu a considerat necesară citarea participanților.

22. Mai mult ca atât, prin încheierea din 17 iulie 2023 a judecătorului Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, Igor Pulbere, *inter alia* s-a dispus expedierea în adresa pârâtului Boris Sîrcu a cererii de chemare în judecată și a anexelor la aceasta, fiindu-i propus să prezinte referință în termen de 30 de zile de la recepționarea acestora și i

s-a comunicat dreptul de depune o acțiune reconvențională. Totodată, s-a explicat părților și participanților la proces că, în corespundere cu art. 276³ din Codul de procedură civilă, cererile cu valoare redusă se examinează în procedură scrisă, fără participarea părților (f.d. 39 recto-verso).

23. Conform avizului de recepție a trimiterii poștale DS8008147814AS, Boris Sîrcu a recepționat la 08 februarie 2023 copia încheierii din 05 ianuarie 2023 a judecătorului Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, Igor Pulbere și copia cererii de chemare în judecată (f.d. 40, 41).

24. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, începând cu 08 februarie 2023, recurentul Boris Sîrcu cunoștea despre existența prezentului litigiu, că acesta se află pendinte pe rolul Judecătoriei Chișinău și că va fi examinat în procedură scrisă, fără participarea părților, în corespundere cu art. 276³ din Codul de procedură civilă.

25. Respectiv, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție opinează că, Boris Sîrcu aveau obligația prezumată de a manifesta diligență și, fiind în cunoștință despre existența prezentului litigiu, la intervale rezonabile de timp urma să se intereseze de mersul dosarului, cu atât mai mult că toată informația relevantă este publică, fiind plasată pe portalul național al instanțelor de judecată.

26. La aspectul dat este relevant că, dispozitivul hotărârii din 22 aprilie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost publicat pe portalul național al instanțelor de judecată chiar în ziua emiterii, adică la 22 aprilie 2024 [https://jc.instante.justice.md/ro/court-decisions?dossier_number=2-22157362-12-2-28102022&type=Any&apply_filter=1].

27. Instanța de recurs decelează că hotărârile judecătorești, pronunțate de judecătorii și de curțile de apel, sunt transferate din Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor pe portalul unic al instanțelor de judecată în regim real (pct. 7-8 și 17 din Regulamentul privind modul de publicare a hotărârilor judecătorești pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, aprobat prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 658/30 din 10 octombrie 2017).

28. Potrivit acestor prevederi, scopul existenței portalului național al instanțelor de judecată îl constituie susținerea unui mediu informațional virtual și accesibil pentru cetățeni. Informațiile publicate pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție includ lista cauzelor fixate pentru judecare, hotărârile instanței de judecată, citațiile în fața instanței și alte informații relevante pentru justițiabili.

29. Așa, aplicând principiul *nemo censetur ignorare legem*, conform căruia necunoașterea sau cunoașterea greșită a legii nu exonerează persoanele de obligația de a se conforma legii, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție nu poate accepta poziția reprezentantului recurentului, precum că, în condițiile speței, pentru

Boris Sîrcu termenul de atac în ordine de apel a început să curgă din ziua imediat următoare datei când i-a fost comunicat hotărârea primei instanței, or, prevederile coroborate ale art. 362 alin. (1) și art. 111 din Codul de procedură civilă prescriu în mod imperativ că termenul de exercitare a căii de atac în ordine de apel începe să curgă din ziua imediat următoare datei calendaristice emiterii și pronunțării hotărârii judecătorești și nicidecum nu depinde de momentul comunicării actului judecătoresc de dispoziție.

30. Astfel, recurentul avea obligația prezumată de a manifesta diligență și să se conformeze prevederilor legale, făcând uz în interiorul termenului legal de dreptul său de a ataca cu apel hotărârea primei instanțe, în caz contrar intervenind *uno actu* aplicarea, cu titlu de sancțiune procedurală, restituirea apelului ca fiind depus în afara termenului legal, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă.

31. La capitolul dat este imperios și faptul că Boris Sîrcu, reprezentat de avocatul Lilian Osoian nu au făcut uz de dreptul său procedural de a solicita Curții de Apel Chișinău repunerea în termenul procedural omis de declarare a apelului, în conformitate cu art. 362 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

32. În acest sens, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că legiuitorul a instituit în mod imperativ termen pentru exercitarea căii de atac, asigurând astfel stabilitatea raporturilor juridice dintre părți și evitarea incertitudinii pentru o perioadă îndelungată de timp, în care apar, derulează și se modifică o complexitate de relații dintre părți sub egida unor norme de drept distincte. Deci, admiterea exercitării unei căi de atac în afara termenului legal ar constitui o încălcare a principiului legalității și securității raporturilor juridice și respectiv, o soluție inadmisibilă în conjunctura ordinii de drept naționale.

33. La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție învederează jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care a apreciat că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. S-a subliniat că aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza *Brumărescu v. România*, cauza *Marckx v. Belgia*).

34. În cauza *Melnic v. Republica Moldova*, Înalta Curte a constatat violarea securității raporturilor juridice (art. 6 § 1 al Convenției) pentru admiterea, într-o

cauză cu privire la recuperarea prejudiciilor, a unui recurs depus peste termen, fără a se expune asupra obiecției reclamantului că recursul este tardiv.

35. În această ordine de idei, corelând circumstanțele faptice constatate și expuse supra, cu normele legale precitate, instanța de recurs ajunge la concluzia că Boris Sîrcu, reprezentat de avocatul Lilian Osoian, nu a îndeplinit actul procedural în interiorul termenului legal instituit la art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă și nu a solicitat Curții de Apel Chișinău, prin prisma art. 362 alin. (3) din Codul de procedură civilă, repunerea în termenul procedural de declarare a apelului.

36. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat în cauza Ponomaryov vs Ucraina că, deși în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

37. Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 08 iulie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural, iar argumentele invocate în recurs sunt lipsite de substanță, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că soluția emisă de către instanța de apel este una întemeiată legal și în corespundere cu circumstanțele cauzei, or, argumentele și probele invocate în susținerea cererii de recurs sunt contrare legislației procesuale și lipsite de relevanță.

38. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge recursul declarat de către Boris Sîrcu, reprezentat de avocatul Lilian Osoian, împotriva încheierii din 08 iulie 2024 a Curții de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Mariana Ursachi

Oxana Parfeni